

REDERIJKERS AXEL 1446-1586

Versie 25 mei 2025

De rederijkers van Axel en posten van (toneel)opvoeringen staan in de volgende bronnen:

ARA Brussel – RK 38014: Stadsrekening Dendermonde 1446-1447

ARA Brussel – RK 32117: stadsrekening Biervliet 1478-1479

SA Hulst 109 Stadsrekening 1483-1484

ARA Brussel – RK 34420: Stadsrekening Eeklo 1485-1487

Zeeuws Archief, Schepenaktenboeken Stad Axel, Axelambacht, stad en ambacht van Terneuzen, stad en land van Biervliet, 497 (1515-1522)

ARA Brussel – RK 42326: Rekening Axelambacht 1571-1572

ARA Brussel – RK 42329: Rekening Axelambacht 1585-1586

SA Hulst 104 Stadsrekening 1478 1479

SA Axel 602 J 126a Stadsrekeningen 1492-1499

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502-1512

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529

SA Axel 605 J 128 Stadsrekeningen 1531-1537

SA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534-1550

SA Axel 607 J 129a Stadsrekeningen 1542-1563

SA Axel 608 J 129b Stadsrekeningen 1551-1552

SA Axel 609 J 130 Stadsrekeningen 1563-1595

Stadsrekening Bergen op Zoom, 1505 [?]

Bron: Caland, F., 'De rederijkerskamer van Bergen op Zoom. Historische schets uit haren bloeitijd van 1441 tot 1561', *Dietsche Warande*. Nieuwe reeks. Deel 5, 70-113. Amsterdam 1886, 99.

Stadsrekening Bergen op Zoom 770, 1506-1507

ARA = Algemeen Rijksarchief te Brussel; SA = Stadsarchief

In de stadsrekeningen is ook sprake van posten die te maken hebben met opvoeringen, zoals battementen, zinnespelen, allegorische aanduidingen van personages, zotten en speellieden (in de regel de benaming voor muzikanten), vastelavondvieringen, (kinder)bisschopsfeesten en opvoeringen door scholieren. Deze zijn ook opgenomen in dit overzicht.

De jaarrekeningen bevatten hiaten en zijn ook niet altijd in chronologische volgorde ingebonden.

De stadsrekeningen van Axel worden beheerd door het Zeeuws Archief. Ze zijn ook te raadplegen in het Historisch Informatiepunt (HIP) in Terneuzen, Kennedylaan 1 en [online](#).

ARA Brussel – RK 38014: Stadsrekening Dendermonde 1446-1447

xij in maerte speelden de ghesellen van mijnen heere van Axele t spel voer schepenen huus, hemlieden ghegheven in hoeschede ij s. gr.

Bron: Alph. de Vlaminck, 'Les ancienns chambres de rhétorique de Termonde', *Gedenkschriften van de Oudheidkundige kring der stad en des voormaligen lands van Dendermonde*, 8 (1900), 80, noot 4.

1463

In 1463 betaalt de stad een tweetal zotten, omschreven als 'den drooghen jonckere en eenen anderen zot', aldus Herman Pleij. Hij vermeldt niet wat zijn bron is.

Bron: Herman Pleij, 'Van keikoppen en droge jonkers. Spotgezelschappen, wijkverenigingen en het jongerengericht in de literatuur en het culturele leven van de late middeleeuwen'; in: *Volkskundig Bulletin* 15 (1989), 297-315, 310.

ARA Brussel – RK 32117: Stadsrekening Biervliet 1478-1479

Het boekjaar 1478 1479 omvat 51 ongenummerde folia; de rekening loopt van 1 mei 1478 tot 1 mei 1479.

[Rubriek:]

huutgheuen van scincwynen

Jt[em] ghesconcken den spelers en[de] abbatementers vander re toryke van axele die hier huut minne[n] en[de] ghenouchte[n] qua men spelen Jnde paeschedaghe[n] vier kanne[n] wyns ten acht grote den stoop ghehaelt te michiels comt vier s.g.

SA Hulst 104 Stadsrekening 1478 1479

Het boekjaar 1478-1479 omvat de folia 01r-121r. De folia zijn genummerd op de rectozijden met oneven nummers, de verso zijden hebben dus een [niet aangebracht] even nummer. De eerste pagina('s) van deze rekening ontbreken. De folia 17-37 zijn vertikaal gehalveerd. De rekening is afgehoord op 8 maart 1478 [= 1479].

f. [84]

Item zo quamen de goede mannen vander wedt vanden stede van axele hier spelen ende maken goede chiere metten boghe Ende baden ons weder o[m]me daer te co[m]mene metten baillu van beide den steden omme minne ende vriendscepe te onderhoudene also wy deden die ons vut[er] maten groete ende zeere costelicke sciene daden met hemlied[en] hier verteert vj s[chellingen] g[rooten] [?] Ende taxelet ons[en] gheselscape ix s[chellingen] vj d[eniers] co[m]t xv s.

SA Hulst 109 Stadsrekening 1483-1484

[Rubriek: 33r]

Ander vutgheue[n] van present wine buten sinxene[n]

35r

Item ten zeluen tyde [= 12 juli] ende daghe ghep[rese]nteert
den scotters ende vele ande[re] goede ma[n]nen
van axele die hier [= Hulst] quamen huut ghenouchte[n]
schieten ende spele[n] metde[n] voetboghe Jeghens
de scotters van deser stede al tsame[n] vj k[annen]
R[ynschs] wyns ten prise als vo[re]n comt vij s. vj d.

ARA Brussel – RK 34420: Stadsrekening Eeklo, 1485-1487 nr. 34.420, 23v-25r

Esbattementen (annex schutterswedstrijd) 8 juni - 28 juli in het hof van het Sint
Sebastiaansgilde

Deelnemers: Kaprijke

Schutters: Kaprijke – Brussel (2 gilden) – Gent (2 gilden) – **Aardenburg** – Damme – Ieper –
Brugge – **Axel** – Mechelen – Aalst – **Sluis** – Oudenaarde – Valenciennes

Prijzen Kaprijke: schoonste intrede, rhetorica

Bron 01: Keirsbilck, G. van, 'Letterkundig leven te Kaprijke in de vijftiende en zestiende eeuw',
Jaarboek de Fontaine, 14-15 (1964-1965), 12-13.

Bron 02: Smet, E. de, 'De schuttersgilde van St-Sebastiaan te Eeklo, onder het oud regime', *Ons
Meetjesland*, 6 (1973), 25-37.

SA Axel 602 J 126a Stadsrekeningen 1492 1499; 01 1492 1493

Het boekjaar 1492 1493 is het eerste katern en omvat de folia [01] – [44]. Er wordt doorlopend
genummerd, alleen de oneven nummering wordt weergegeven en wel op de rectozijden. De
rekening loopt van augustus 1492 tot 25 augustus 1493.

[Rubriek 35:]

Andre vutgheuen van p[rese]ntwijnen als men der stede goet
verhuerde, diu[er]sschen heeren ende anderssins

[36]

Item ghepr[esen]tert den batementers ende andre
spelieden die te paesschen spelden en[de] ghenouchte
maecten iij ka[n]nen ten prijse als vooren comt ij p. v s. p[arisis]

[Rubriek [38]:]

Andre vutgheuen ghedaen ten daghe vand[en]
processie van des[en] stede

[38]

Item betaelt div[er]sschen spelieden die ghenouchte
bedreuen ten daghe vand[en] processie t[er] eere vand[en] cruuse ij p. p[arisis]

SA Axel 602 J 126a Stadsrekeningen 1492 1499; 03 1494 1495

Het boekjaar 1494 1495 is het derde katern en omvat de folia 91 – [146]. De rekening loopt van
17 augustus 1494 tot en met augustus 1495.

[Rubriek 129:]

Andere vutgheuen Jn aelmoesenen

129

Item Betaelt ende ghegheuen diuersschen
 spelieden die Jnde paessche daghen lestleden
 binnen des[er] stede spelden die passie ons hee[re]n
 Jn hulpe van hue[re]n costen ix p. p[arisis]

[Rubriek [134]:]

Andere vutgheuen van p[rese]ntwijnen ghedaen als men
 des[er] stede goet verhuerde diu[er]sschen hee[re]n en[de] and[er]ssins

137

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorijcke
 vand[en] stede vand[en] goes die hier quamen vp den
 dach van ons[en] processye bamenten Jnt gheheele
 x ka[n]nen Rynschs Wyns maken vj p. xv s. p[arisis]

[Linkermarge (andere hand):]

Rederykers

Goes

[Rubriek [138]:]

Andere vutgheuen ghedaen ten daghe vand[en] processye
 van des[e] stede

139

Item bet[ael]t diu[er]sschen spelend[en] xxij s. p[arisis]

SA Axel 602 J 126a Stadsrekeningen 1492 1499; 04 1495 1496

Het boekjaar 1495 1496 is het vierde katern en omvat de folia 147-[198]. De rekening loopt van 22 augustus 1495 tot en met 19 augustus 1496.

[Rubriek [168]:]

Andere vutgheuen van Reden en[de] voyaigen

171

Item Betaelt ~~Jan de budt~~ Jan de budt meester Robrecht van
 cauwenhoue [christ]o[f]fels hendricx, Jan vand[en] cappelle
~~ende lauwerens vand[en] sale~~ ende lauwerens vand[en] sale scepen[en] van dat zylied[en]
 gheweest hebben tandwoorpen, metten prince
 deken, en[de] ghemeene collegie vander camere
 vand[en] R[e]torycke van des[en] stede, In assistencie
 van heurl[ieden], o[m]me ten Inco[m]mene vand[en] beRoepe
 te beWaerene de eere van des[en] stede en[de] vand[en]
 ghezellen vand[en] zelue camere, daero[m]me zylieden
 vte waeren, elc vj daghen te xx s. p[arisis] elc
 sdaechs comt xxx p. p[arisis]

171

Item Betaelt cornelis de voldere messagier
 van des[en] stede van dat hij met scepen[en] gheweest

heeft Int zelue voyaige, daero[m]me hy vute
was zes daghen te xij s. p[arisis] sdaechs comt iij p. xij s. p[arisis]

[Rubriek 177:]

Andere vutgheuen In aelmoesenen

177

Item Betaelt den prince deken en[de] tghemeene
ghescelscip vander Retorijcke van des[e] stede In
hulpe van hue[re]n costen, als zijlieden trocken
't andwoorpen spelen, vp tbeRoup aldaer
ghedaen van allen cameran, de som[m]e van xxx p. p[arisis]

[Rubriek [182]:]

Andere vutgheuen van p[rese]ntwynen ghedaen als men der
stede goet verhuerde diu[er]sschen Heeren en[de] Anderssins.

[184]

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorycke
van des[en] stede, ter causen vand[en] spele dat zylied[en]
spelden vp ons[en] vrouwen dach lichtmesse een
kanne comt xij s. p[arisis]

[184]

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorycke
van hulst, mjn [sic] heere den heselpaeus, ende
andere goede ma[n]nen die hier quamen batem[en]ten
tsondaechs voor vastelaent ter feeste van mijnen
heere den abt van dese stede, xij kannen
Rynschs wyns maken vij p. iiij s. p[arisis]

[184]

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorycke
van des[en] stede ten zeluen daghe vand[en] batem[en]ten
die zijlieden spelden ij kann[en] maken xxiiij s. p[arisis].

[185]

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorycke
van des[en] stede, vanden spele dat zijlied[en] speelden
binnen des[en] stede Inde paesschedaghen lest leden
drie kannen maken xxxvj s. p[arisis]

[186]

Item ghep[rese]ntert den prince deken en[de] tghemeene
ghescelscip vand[en] Retoryck van des[en] stede, ten daghe
als zylieden van andwoorpen quamen met hue[re]n
prijzen, zes kann[en] te viij s. p[arisis] den stoop maken iij p xij s p[arisis]

[Rubriek 186:]

Andere vutgheuen ghedaen ten daghe vand[en] processye van des[en] stede

188

Item betaelt diu[er]sschen spelieden die quamen spelen voor tcruse ten daghe vand[en] processye xvij s. p[arisis]

SA Axel 602 J 126a Stadsrekeningen 1492 1499; 05 1497 1498

Het boekjaar 1497 1498 is het vijfde katern en omvat de folia 199-[252]. De rekening loopt van 23 oktober 1497 tot en met 12 augustus 1498.

[Rubriek 243:]

Andere vutgheuen van p[rese]ntwijnen ghedaen als men der stede goet v[er]huerde diu[er]sschen hee[re]n en[de] anderssins

[244]

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorijcke van des[en] stede vp onsen vrouwen dach lichtmesse ij ka[n]nen ten zelu[en] p[ry]se loopt xxvij s. p[arisis]

[Rubriek 248:]

Andere vutgheuen van schijnwynen ghedaen ten daghe vand[en] processye van des[en] stede

249

Item den ghezell[en] vand[en] Retorijcke van des[en] stede iij ka[n]nen ij p. vj g. p[arisis]

SA Axel 602 J 126a Stadsrekeningen 1492 1499; 06 1498 1499

Het boekjaar 1498 1499 is het zesde en laatste katern en omvat de folia 253-[318]. De rekening loopt van 17 augustus 1498 tot en met [?] 1499.

[Rubriek [302]:]

Andere vutgheuen van p[rese]ntwijnen ghedaen als men der stede goet verhuerde diu[er]sschen hee[re]n en[de] Anderssins

303

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorijcke van des[en] stede vp onsen vrouwen dach lichtmesse twee ka[n]nen maken xxiiij s. p[arisis]

[304]

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorycke van des[en] stede 'tsondaechs voor vastelaent drie ka[n]nen maken xxxvj s. p[arisis]

[Rubriek [306]:]

Andere vutgheuen ghedaen ten daghe vander
processye van des[en] stede

[308]

Item Betaelt diu[er]sschen spelieden ten daghe
vand[en] o[m]meghanghe tsamen x s. p[arisis]

[Rubriek 309:]

Andere vutgheuen van schijnwijnen ghedaen ten
daghe vand[en] processye van des[en] stede

[310]

Item den ghezellen vand[en] Retorycke van des[en] stede
twee ka[n]nen xxiiij s. p[arisis]

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 01 1501 1502

Het boekjaar 1501 1502 is het eerste katern en omvat de folia 1r – 30v. De rekening loopt van
16 augustus 1501 tot en met 19 augustus 1502.

[Rubriek 21r:]

Andere vutgheuen In aelmoesenen

21r

Item Betaelt en[de] ghegheuen den ghezellen
vand[en] Retorijcke van dese stede In hulpe van hue[re]n
kosten bij hemlieden ghedaen ten o[m]meghanghe
en[de] processye van dese stede, Blyct bij quitan[te] vj p. p[arisis]

[Rubriek 23r:]

Ander vutgheuen van p[rese]ntwynen ghedaen als men
der stede goet verhuerde diu[er]sschen hee[re]n en[de] anderssins

23v

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorycke
van des[en] stede vp S[in]te O[n]co[m]mers dach, ende vp
Andere hooghe tyden als zij speelden Int
gheheele ix ka[n]nen ten zeluen prijse loopen
ter so[m]me van vj p. j s. vj d. p[arisis]

[NB Op 25 oktober 1428 wordt in Biervliet een altaar gewijd aan Sint Ontcommere]

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 02 1503 1504

Het boekjaar 1503 1504 is het tweede katern en omvat de folia 1r – 27v. De rekening loopt van
19 september 1503 tot en met 31 augustus 1504.

[Rubriek 22r:]

Andere vutgheuen van p[rese]ntwijnen ghedaen als men der
stede goet v[er]huerde, diu[er]sschen hee[re]n en[de] Anderssins

22r

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorijcke van
Si[n]t o[n]co[m]mere als zij speelden vp den xiiij^e dach en[de]
voor vastelaent tsamen ix ka[n]nen te viij g[roeten] loopt v p. viij s. p[arisis]

23r

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorycke
vand[en] sacramente van des[en] stede ten twee stonden
iiij ka[n]nen maken ij p. viij s. p[arisis]

Stadsrekening Bergen op Zoom 1505 [?]

Bergen op Zoom 769 1505-1506, 273 scans

gelezen tot fol. 33 = scan 37 (uitgaven ivm ommegang

'In den loop van den zomer ontvingen de broeders een bezoek van de gesellen der rethorike van Axele, die met hunnen prins Mr Jan Picans een esbatement speelden; ten einde die vreemde gezellen behoorlijk te kunnen onthalen, gaf de stad zes gelten rijnwijns.'

NB De naam van de prins is Jan Pierins.

Bron: Caland, F., 'De rederijkerskamer van Bergen op Zoom. Historische schets uit haren bloeitijd van 1441 tot 1561', *Dietsche Warande*. Nieuwe reeks. Deel 5, 70-113. Amsterdam 1886, 99.

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 03 1505 1506

Het boekjaar 1505 1506 is het derde katern en omvat de folia 1r – 33v. De rekening loopt van 16 augustus 1505 tot 16 augustus 1506.

[Rubriek 28r:]

Andere vutgheuen van p[rese]ntwijnen ghedaen als men
der stede goet v[er]huerde diu[er]sschen hee[re]n en[de] Anderssins

28r

Item ghep[re]sentert den ghezellen vand[en] Retorijcke
van S[in]te o[n]co[m]mere van des[en] stede ij kan[n]en te x s[chellingen]
p[arisis] den stoop loopt xxx s. p[arisis]

28v

Item ghep[rese]ntert m[eeste]^f Jan pierins prince vander
Retorycke van S[in]te O[n]co[m]mere voor vastelaent
als hy zijn coninc feste hilt vier ka[n]nen ten ix s. p[arisis]
loopt ij p. xiiij s. p[arisis]
[Diverse doorhalingen in de laatste 2 regels.]

28v

Item ghep[re]sentert vp den vastelaent den coninc
vand[en] zotten drie ka[n]nen ten x s[chellingen] voors[eyd] loopt ij p. vj g. p[arisis]

Stadsrekening Bergen op Zoom 770, 1506-1507

[Rubriek 45r:] Van Scincken

47r

Noch geschoncken, ten beuele va[n] Borg[er]meeste[re]n
en[de] scepen[en] de gesellen vander Rethoorycke
van axele, vj gelten Ryns Wyns de gelte
als vor[en] t[samt] vj s. ix d.

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 04 1506 1507

Het boekjaar 1506 1507 is het vierde katern en omvat de folia 1r – 35r, f. 35r is blanco, f. 35v bevat ingeplakte [restauratie?] tekst. De rekening loopt van 16 augustus 1506 – tot [niet vermeld = 16 augustus] 1507.

[Rubriek 31v:]

Andere vutgheuen ghedaen ten daghe vander
processije van des[en] stede

32r

Item Betaelt diu[er]sschen spelieden die ter heeren
van scepen[en] spelden Inde processye xij s.

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 05 1507 1508

Het boekjaar 1507 1508 is het vijfde katern en omvat de folia 1r – 28v. De rekening loopt van 16 augustus 1507 tot 15 augustus 1508.

[Rubriek 23r:]

Andere vutgheuen ghedaen ten daghe vand[en] processye
van des[en] stede

24r

Item betaelt den spelman die voor den Reuze
spelde viij s. p[arisis]

24v

Item betaelt div[er]sschen spelieden die Ind[en] o[m]meghanc
voor scepen[en] spelden xij s. p[arisis]

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 06 1504 1505

Het boekjaar 1504 1505 is het zesde katern en omvat de folia 1r – 28v. Deze katern is ingebonden na het jaar 1507 1508, maar hoort tussen de jaren 1503 1504 (katern 2) en 1505 1506 (katern 3). De rekening loopt van de *lesten dach van aug[us]t[us]* 1504 tot 16 augustus 1505

[Rubriek 23r:]

Andere vutgheuen van p[rese]ntwijnen ghedaen als men der
stede goet v[er]huerde diu[er]sschen hee[re]n en[de] anderssins

23v-24r

Item ghep[re]sentert den ghezellen vand[en] Retorijcke
vander fonteijne te ghent die bi[n]nen des[en] stede
quamen batem[en]ten te vastelaent lest leden

vut ghenouchten vj ka[n]nen ten p[ry]se voors[creven] iiij p. j s. p[arisis]

24r

Item ghep[rese]ntert den ghezellen vand[en] Retorijcke van s[in]te o[n]co[m]mere van des[en] stede te vastelaent als zy speelden vj ka[n]nen loopen iiij p. j s. p[arisis]

[Rubriek 26v:]

Andere vutgheuen van schijnwijnen ghedaen ten daghe vand[en] processye van des[en] stede

28r

Item den ghezellen vand[en] Retorycke van s[in]te o[n]co[m]mere vj ka[n]nen ij p. xij s. p[arisis]

28r

Item den ghezellen van s[in]te sacraments gulde iiij kan[n]en ij p. viij s. p[arisis]

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 07 1509 1510

Het boekjaar 1509 1510 is het zevende katern en omvat de folia 1r – 26v. De rekening loopt van 7 augustus 1509 tot 16 augustus 1510.

[Rubriek 21r:]

Andere vutgheuen ghedaen ten daghe vand[er] processye van deser stede

22v/23r

Item Betaelt diu[er]sschen spelieden die voor scepen[en] Inden o[m]me ghanc spelden iiij s. p[arisis]

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 08 1510 1511

Het boekjaar 1510 1511 is het achtste katern en omvat de folia 1r – 35v. De rekening loopt van 7 september 1510 tot 19 augustus 1511.

[Rubriek 29v:]

Andere vutgheuen van p[re]sentwijnen ghedaen vp den dach als men der stede goet verhuerde diu[er]sschen hee[re]n ende anderssins

29v

Item ghep[rese]ntert den coninc en[de] guldebroed[er]s van sinte onco[m]mers gulde te vastelaent als zy huerlieder conincfeeste hilden iiij kan[n]en ten p[ry]se voors[creven] loopt ij p. viij s. p[arisis]

30r

Item ghep[rese]ntert den ghezellen van s[in]te o[n]co[m]mers gulde te paesschen als zy spelden ij kan[n]en xxiiij s. p[arisis]

[Rubriek 30v:]

Andere vutgheuen ghedaen ten daghe vand[er]
processye van deser stede

32r

Item Betaelt liefken de zettere en[de] Robebeij
van dat zy Inden o[m]meghanc metten zeluen
hepel Rossen speelden achtere strate elcken vj s. p[arisis] co[m]t xij s. p[arisis]

32v

Item Betaelt diu[er]sschen spelieden die Ind[en] o[m]me
ghanc en[de] ten ofzettene vand[en] cruce voor scepen[en]
dansten en[de] speelden ij p. p[arisis]

SA Axel 603 J 126b Stadsrekeningen 1502 1512; 09 1511 1512

Het boekjaar 1511 1512 is het negende katern en omvat de folia 01r – 28r. De rekening loopt van 19 augustus 1511 tot 15 augustus 1512.

[Rubriek 21r:]

Ande[re] vutgheuen van presentwynen ghedaen vp den
dach als men der stede goet v[er]huerde diuersschen
hee[re]n en[de] andersins

21r

Item ghep[rese]ntert den ghesellen van s[in]te onco[m]mers gulde
te paesschen als zy speelde ij ka[n]nen ten pryse voors[eyd]
loopt xxvij s. [p]arisis

SA Hulst 129 Stadsrekening 1512 1513

[Rubriek: 36r]

And[e]r vutgheue[n] van wyne ghep[rese]n[teer]t
buuten o[m]meghanhe diuersche hee[re]n
en[de] notabele p[er]sonen ten diuerschen stond[en]
Jnd[e]r manie[re]n naeruolghen[de]

36v

Jtem ghep[rese]n[teer]t de Retoryke van axelle die hier
quame[n] met huerl[ieder] prince en[de] dekenen o[m]me
ghenouchte te bedriue[n]ne speeld[en] oec een
esbateme[n]t of twee drie portca[n]nen Rinsch
wyns ten prise en[de] ghelyc als voren val[ent] iij s. ix d. g.

Jtem betaelt van eend[e]r maelyt Jnde drie
coninghen en[de] d[ae]r v[er]teert byde voorn[oemde] van axelle
en[de] met tsomeghe vand[e]r wet en[de] scutters van
deser stede, mids dat de selue van axelle
eerste selue een maelyt gheschoncken hadden
de zo[m]me tsamen van x s. g.

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 01 1514-1515

Het boekjaar 1514 1515 is het eerste katern en omvat de folia 01r – 33v. De rekening loopt van 16 augustus 1514 tot en met 15 augustus 1515. Dit katern is eigenlijk het tweede boekjaar, want het jaar 1513-1514 blijkt als derde katern ingebonden.

[Rubriek 23r:]

Ander vutgheuen van presentwyne ghedaen vp den dach als men der stede goet v[er]huerde Diuerssche heeren ende andersins

23v

Item ghep[rese]nteert de ghesellen van sinte o[n]co[m]meres gulde te paesschen als zy spelden twee kannen Ryns ten prise van van [sic] ix s. p[arisis] de[n] stoep compt xxvij s. p[arisis]

24r

Item ghep[rese]nteert Claes dinghene als Conninc vand[en] gulde van sinte o[n]commere ten daghe als hy zyn feeste hilt, zes ka[n]nen ten prise van x s. p[arisis] den stoep, Compt iij p. xix s. p[arisis]

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 02 1516-1517

Het boekjaar 1516 1517 is het tweede katern en omvat de folia 01r – 29v. De rekening loopt van 15 augustus 1516 tot en met 16 augustus 1517.

[Rubriek 18r:]

Ander vutgheuen van Repacien [sic] deser stede angaende metg[aders] van ande[re] extraordinaire kosten

21v/22r

Item betaelt den gulde van sinte onco[m]mere van deser stede dies heurlieden by cons[en]te vand[en] ghemeenen notablen gheacordeert was thulpen huerl[ieden] kosten o[m]me te trecken spelden binnen der stede van brugghe Inde Rehthorycke aldaer de so[m]me van xxxvj p. p[arisis]

NB Axel wordt niet genoemd als deelnemende stad in het artikel van Vandecasteele over het rederijkersfeest in Brugge in 1517, De Fontaine Jaarboek XVII (1967) 27-46. In deze rekening staat ook verder niets. Geen levering van de uitnodiging, geen verblijf van schepenen in Brugge. NIETS!

[Rubriek 24r:]

Ander vutgheuen van presentwynen ghedaen vp d[en] dach als men der stede goet verhuerde diueerssche heeren en[de] anderss[in]s

25r

Item ghepresenteert by scepenen den abt vand[en] bedecten co[m]mere van des[en] stede als hy zyne feest hilt te vastelauonde iij k[annen] Ryns Wyns te ix g[rooten] den stoop c[omp]t ij p. xiiij s. p[arisis]

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 03 1513-1514

Het boekjaar 1513 1514 is het derde katern en omvat de folia 01r – 34v. De rekening loopt van 16 augustus 1513 tot en met 15 augustus 1514. Dit katern hoort chronologisch vóór katern 01 (1514-1515).

[Rubriek 26v:]

Ander vut gheuen van presentwyne ghedaen vp den dach als men der stede goet verhuerde Diuerssche heeren en[de] andersins

26v

Item ghep[rese]nteert de ghesellen van sinte o[n]commers gulde te paesschen als zy spelden twee ka[n]nen Rins ten pryse van x s[chellingen] p[arisis] den stoep compt xxx s.

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 04 1515-1516

Het boekjaar 1515 1516 is het vierde katern en omvat de folia 01r – 35v. De rekening loopt van 15 augustus 1515 tot en met 16 augustus 1516. Dit katern hoort chronologisch vóór katern 02 (1516-1517).

[Rubriek 25r:]

Ander vutgheuen van p[rese]ntwyne ghedaen vp den dach als men der stede goet v[er]huerde diueerssche hee[re]n en[de] andersins

25v

Item ghep[rese]nteert den commende guldebroeders van sinte onco[m]mers gulde te vastelauonde als zy huerlied[en] coninckfeeste hilden iiij k[annen] Ryns te xj g[rooten] den stoop c[omp]t iij vj s. p[arisis]

[Rubriek 30r:]

Ander vutgheuen van scincwynen ghedaen ten daghe vanden processye van deser stede

30v

Item ghep[rese]nteert de Rethorycke vand[en] barbaristen te gendt die hier Inde processie quemen spelen vj k[annen] wvns iiij p. x s. p[arisis]

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 05 1517-1518

Het boekjaar 1517 1518 is het vijfde katern en omvat de folia 01r – 28v. De rekening loopt van 15 augustus 1517 tot 16 augustus 1518.

[Rubriek 23r:]

Andere vutgheuen In aelmoesenen

23r

Item den sent Jansghesellen van deser stede die ooc vp den seluen dach quamen spelen xxiiij s. p[arisis]

[Rubriek 24v:]

Ander vutgheuen van p[rese]ntwynen ghedaen vp den dach als men der stede goedt verhuerde diu[er]ssch[en] heeren ende anderss[in]^s

24v

Item ghesconcken der Retorycke van s[en]te onco[m]mere van deser stede als zy ghespeelt hadden Inde paesdaghen lestleden ij kannen Rins Wymys [sic] te xij g[roten] den stoop Comt xxxvj s.

25r

Item Sondaechs voor vastenauont ghep[rese]nteert den gulde vanden sacramente van deser stede als zy ghespeelt hadden ij k[annen] Rins Wins te xij g[roten] den stoop c[omp]t xxxvj s.

25r

Item den voors[eyde] gulde vp den paleme zondach lestleden als zy noch een andere spel ghespeelt hadden twee kannen rins wyns ten voors[eyde] p[ry]se xxxvj s. p[arisis]

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 06 1519-1520

Het boekjaar 1519 1520 is het zesde katern en omvat de folia 01r – 28v. De rekening loopt van 18 augustus 1519 tot 15 augustus 1520.

[Rubriek 24v:]

Andre vutgheuen van p[rese]ntwynen v[er]den dach als men der stede goede v[er]huerde diu[er]sschen hee[re]n ende anderss[in]s

24v

Item ghep[rese]nteert de Retorycke van S[in]^{te} onco[m]mere als zy lied[en] ghespeelt hadden Inde paesdaghen lest leden twee kannen Ryns wyns ten seluen pryse xxx s. p[arisis]

24v

Item den abt vande[n] bedecten comere van deser stede als hy zyn feeste hilt te vastenavende vier kannen wyns iij p. p[arisis]

[Rubriek 28r:]

Andre vutgheue[n] van ordinaren schencwijn
ghedaen ten daghe vander processie

28v

Item ghep[rese]nteert twee wildemans van
hulst die hier ter processie quamen
spelen een kanne ten voors[eide] pryse xv s. p[arisis]

Schepenaktenboeken Stad Axel, Axelambacht, stad en ambacht van Terneuzen, stad en land van Biervliet, 497 (1515-1522), 22 november 1520, f. 15v.

Jan ellic kendt hem borghe ou[er] her Lauwereyns Hayman p[res]b[yte]re Willem
lippin Jan Lambrecht ende france Everaert alle guldebroeders
vand[en] Retorycke binnen hulst ~~Hende~~ Om[m]e by heml[ieden] vp de
selue bortocht theffene eenen prys van Retorycken die zy
binnen dese stede ghewonnen hebben also zy sustine[re]n vanden
p[ry]sen die co[rnelis] de coninc ende Jan de bil vpghehanghen hadden
Ende belouen huerl[ieden] borghe scadeloos te quyttene

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 07 1524-1525

Het boekjaar 1524 1525 is het zevende katern en omvat de folia 01r – 34v. De rekening loopt van 16 augustus 1524 tot 15 augustus 1525.

[Rubriek 25r:]

Andere vutgheuen In aelmoesenen

Item betaelt den ghesellen van des[en]
stede die ten seluen daghe tyde ooc
binnen des[en] voors[eyde] stede quamen spelen xxiiij s. p[arisis]

[Rubriek 27r:]

Anderen vutgheuen van p[rese]ntwynen vp den
dach als men deser stede goed v[er]huerde diuersschen
hee[re]n ende anderss[in]s

27r

Item den ghesellen vand[en] Retorycke
binnen deser stede ghep[rese]nteert ten
daghen als zy speelden en[de] vierd[en]
ter bliscepen vand[en] victorie die de
K[oninlijcke] M[oogendheit] ons gheducht hee[re] hadde
Int vanghen vand[en] coninc vand[en]
vranckerycke xvj kannen Rins
Wyns ten x g[rooten] den stoop vij p. p[arisis]

27v

Item den Retorisienen van des[en] stede
te paesschen als zy ghespeelt hadden
ij k[annen] wyns n[aer] doude coustume xxxvj s. p[arisis]

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 08 1527-1528

Het boekjaar 1527 1528 is het achtste katern en omvat de folia 01r – 46v. De rekening loopt van 16 augustus 1527 tot 20 augustus 1528.

[Rubriek 34r:]

Andre vutgheuen van p[rese]ntwynen
vp den dach als men der stede goed
v[er]huerde diuersschen heeren ende
anderss[in]^s

34v

Item ghep[rese]nteert den facteur ende
diuerssche ghesellen vand[en] Retorycke
van thielt die hier binnen deser stede
quamen anthieren de Retoricke metten
Retorisienen van deser stede iij k[annen] Rins
wyns ten xij g[roeten] den stoop c[omp]t iij p. xij s. p[arisis]

35r

Item ghep[rese]nteert den coninc vand[en] Retorycke
binnen deser stede te vastenauonde als
hy zyn feeste hilt iij k[annen] Rins wyns
ten x g[roeten] den stoop comt iij p. p[arisis]

SA Axel 604 J 127 Stadsrekeningen 1513-1529; 09 1528-1529

Het boekjaar 1528 1529 is het negende katern en omvat de folia 01r – 44v. De rekening loopt van 20 augustus 1528 tot 20 augustus 1529.

[Rubriek 29r:]

Andre vutgheuen In
Aelmoes[e]nen

29v/30r

Item ghegheuen den gulde en[de] de
ghesellen vand[en] Retorycke van deser
stede thulpen huerl[ieder] costen o[m]me
te treckene spelene n[aer] den Jaerprys
van Retorycken te werueke de
so[m]me van xxiiij p. p[arisis]

[Linkermarge:]

Transeert te dezer waerf vp
condicien dat In Reysen
[accolade met de volgende twee posten]

Transeert de des[en] waerf
ende vut gracien

30r

Item van ghelycken den gulde ~~van~~
~~sin~~ en[de] scutters van s[in]te sebastiaen
vand[en] selue stede thulpen huerlied[en]
kosten als zy trocken schieten n[aer]
den prys van den schietspele vand[en]
handboghe binnen der voors[eide]
van werueke de so[m]me van xxxvj p. p[arisis]

[Rubriek 31v:]

Andre vutgheuen van p[rese]ntwynen vp den
dach als men der stede goet v[er]huerde
diu[er]sschen hee[re]n en[de] anderss[in]s

33r

Item de ghesellen vand[en] Retorycke
van deser stede te paesschen als zy
ghespeelt hadden n[aer] doude costume
ij k[annen] wyns ten selue[n] p[ry]se xxvij s. [p]arisis

33r/33v

Item de ghesellen van Retorycke van
deser stede te sacramentsdaghe als
zy ghespeelt hadden ij k[annen] Ryns wy[n]s
n[aer] doude costume te viij g[rooten] den
stoop xxiiij s. p[arisis]

33v

Item ghep[rese]nteert den coninc vand[en]
Retorycken van deser stede te
vasteuonde [sic] als zy haer feste hild[en]
iiij k[annen] te x g[rooten] den stoop iij p. p[arisis]

Item Inde abdie vand[en] [doorhaling: ~~*b*eken~~]
bedecten co[m]mere te vasten[au]onde als
zy huerl[ieden] feste en[de] vastenauontspel
hild[en] vj k[annen] wyns ten selue[n] p[ry]se iiij p. x s. p[arisis]

SA Axel 605 J 128 Stadsrekeningen 1531 1537; 01 1531 1532

Het boekjaar 1531 1532 is het eerste katern en omvat de folia 01r – 42v. De rekening loopt van 16 augustus 1531 tot 22 augustus 1532.

[Rubriek 30r:]

Andere vutgheuen van p[rese]ntwynen vp den
dach als men der stede goet verhuerde
diu[er]ssche hee[re]n en[de] anderss[in]s

32r

Item de ghesellen vand[en] Retorycke
van deser stede te paesschen als
zy ghespeelt hadden ij k[annen] wyns
ten voors[creuen] prise xxx s. p[arisis]

[Doorgehaalde post:] 32v

Item de ghesellen vand[en] Retorycke
van deser stede te meydaghe als
zy o[m]me den mey Reden iiij k[annen] wyns
ten voors[creuen] prise iij p. p[arisis]

[Linkermarge bij deze post 32v:]

De wet heeft v[er]toocht
Dat des[en] wyn niet
Ghep[rese]nteert en es
J v Roye

SA Axel 605 J 128 Stadsrekeningen 1531 1537; 02 1532 1533

Het boekjaar 1532 1533 is het tweede katern en omvat de folia 01r – 40v. De rekening loopt van 22 augustus 1532 tot 16 augustus 1533.

[Rubriek 26r:]

Andre vutgheuen In aelmoesenen

26r

Item myn hee[re] vand[en] drooghen te
vastenauonde als zy ghespeelt hadden
ghegheuen thulpen huerl[ieder] costen een
thonne biers ij p. viij s. p[arisis]

[Linkermarge bij deze post 26r:]

Datmen voorts an
dusdanninghe courtorsen
stelle In ander
beguame capittel

[Rubriek 28r:]

Andre vutgheuen van p[rese]ntwynen vp den
dach als men der stede goed verhuerde
diuersche heeren ende anderss[in]^s

29v

Item den ghesellen vand[en] Retorike van
deser stede te paesschen als zy
ghespeelt hadden ii k[annen] wyns xxx s. p[arisis]

[Rubriek 30v:]

Andre vutgheuen ten daghe
vand[en] processie en[de] o[m]me nieuwe werck[en]
ende Rep[ar]atie[n]

32v

Item her queryn brant p[res]b[yte]re dewelck
ghemaect heeft een nieuwe slede
van s[en]te ursele en[de] eene van s[ente] cecilie
die de Retorycke van deser stede vut
zetten moeten zonder der stede cost
Maer heml[ieden] es toegheleyt thulpe[n]
den extraordinaire costen v p. p[arisis]

den seluen her queryn voor zyn extra ord[inari]e
moeyten by hem ghehadt Inde Reedinghe
vand[en] selue processie en[de] dilligen[cie] vut
gracien toegheleyt iij p. p[arisis]

SA Axel 605 J 128 Stadsrekeningen 1531 1537; 03 1533 1534

Het boekjaar 1533 1534 is het derde katern en omvat de folia 01r – 44v. De rekening loopt van 17 augustus 1533 tot 18 augustus 1534.

[Rubriek 30v:]

Andre vutghegeuen In p[rese]ntwynen vp den dach
alsmen der stede goed verhuerde diuerssche
hee[re]n ende anderss[in]s also hier n[aer] volcht

32v

Item de ghesellen vand[en] hee[re] vand[en]
drooghen die te vastenauonde
speeld[en] iij k[annen] te[n] x g den stoop iij p. p[arisis]

[Rubriek 33r:]

Andre vutgheuen van Reparacien en[de]
onderhoudinghe vand[en] processie

36v

Item betaelt Wulf[aert] weystre voor
tstellen in Retorycken tspel dat de
duuels inden omeganc speelden
by ordonn[ancie] iij p. p[arisis]

SA Axel 605 J 128 Stadsrekeningen 1531 1537; 04 1535 1536

Het boekjaar 1535 1536 is het vierde katern en omvat de folia 01r – [38v]. De rekening loopt van 20 augustus 1535 tot 18 augustus 1536. Eigenlijk zou op deze plaats de jaarrekening 1534-1535 moeten volgen. Die is echter ingebonden als eerste katern in GA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534 1550.

[Rubriek 25v:]

Andre vutgheuen In aelmoesene[n] en[de]
ghiften by ordonnan[cie] van sceppe[nen]

26r

It[em] ghegheuen te vastenauon[de] de
 Ionghers die vastenauont spel speeld[en]
 met myn hee[re] van alleghebrek[en]
 iij to[n]nen keyte vij p. iiij s. p[arisis]

Item ghegheue[n] de gheselle[n] van myn
 hee[re] vand[en] droogh[en] te vastenauon[de]
 ij to[n]ne[n] keyte iiij p. vj s. p[arisis]

[Rubriek 28v:]

Andre vutgheuen In p[rese]ntwynen vpd[en]
 dach als men der stede goet v[er]huerde, diu[er]ssche
 hee[re]n en[de] and[er]ssins also hier n[aer] volcht

30r

It[em] de Retorijcke van deser stede
 te paesschen als zy ghespeelt
 hadden iij k[annen] te[n] voors[creuen] p[ry]se ij p. v s. p[arisis]

SA Axel 605 J 128 Stadsrekeningen 1531 1537; 05 1536 1537

Het boekjaar 1536 1537 is het vijfde en laatste katern en omvat de folia 01r – [40v]. De rekening loopt van 19 augustus 1536 tot 22 augustus 1537. De jaarrekening begint met een los inlegvel gevolgd door tekst van de magistraat, nummering van de folia ontbreekt.

[Rubriek 31v:]

Andere vutgheue[n] In aelmoesse[nen]
 en[de] ghifte[n] by ordonnan[cie] van scep[en]

31v

Ite[m] ghegheue[n] de[n] Ionghers vande
 bende va[n] myne[n] heere toutluyfault iiij p. xvi s. p[arisis]

Item ghegheue[n] de[n] gheselle[n] va[n]
 myne[n] heere vand[en] drooghe[n] ij p. viij s. p[arisis]

[Rubriek 35v:]

Ande[re] vutgheuen van
 Reparatie[n] van onderhoudinghe
 van p[ro]cessien

35v

Item betaelt wulfaert weyste[re]
 en Jan dae[n] voor tleuren ende
 repare[re]n van al des de[n] ommeghanc
 ancleeft metgaders tmaken vand[en]
 spele ten p[ro]fithe vand[en] stede bij
 appointem[ent] liij p. p[arisis]

SA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534-1550; 01 1534 1535

Het boekjaar 1534 1535 is het eerste katern en omvat de folia 01r – 37v. De rekening loopt van 18 augustus 1534 tot 21 augustus 1535. Eigenlijk hoort deze jaarrekening als vierde katern in GA Axel 605 J 128 Stadsrekeningen 1531 1537.

[Rubriek 23r:]

Andere vutgheuen In aelmoesenen en[de]
ghiften By ordonnan[cie] van scepen[en]

23r

Item ghegheuen te vastenauon[de] de
Jonghers die vastenauont spel speeld[en]
met den hee[re] vand[en] drooghen ij tonnen
keyten iij p. xvj s. p[arisis]

[Linker marge voor alle posten 23r:]

Ghed[aen] In de voorgaen[de]
Reken[inghe]
By affirm[acie] van
scepenen ende
ontfangheren

23v

Item s[in]t Jansghesellen die ooc te
vastenauon[de] spel hilden met myn
hee[re] van lettre In dhand voor een
tonne keyten ij p. viij s. p[arisis]

[Rubriek 25v:]

Andere vutgheuen In p[rese]ntwynen v[er]den dach
alsmen der stede goedt v[er]huerde diu[er]ssche hee[re]n
en[de] anderssins, also hier n[aer] volcht

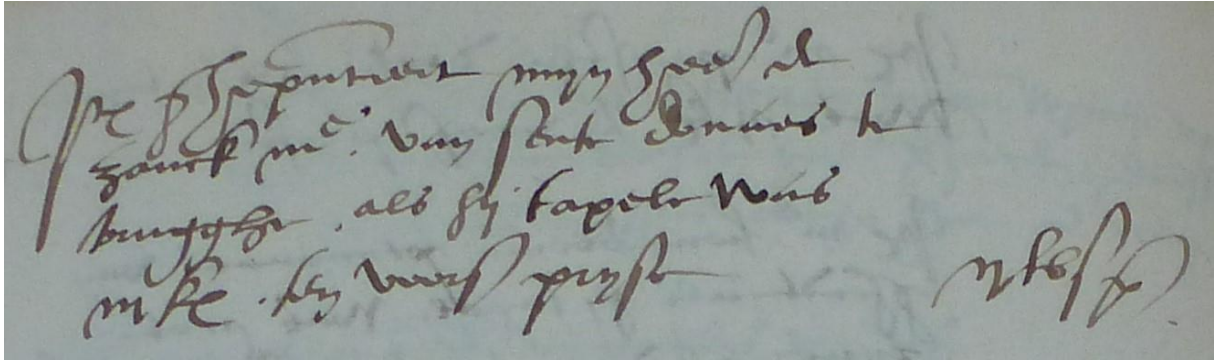
26v

Item der Retorycke van des[er] stede te
paesschen als zy ghespeelt hadden
iij k[annen] Ryns wyns ten x g[rooten] den
stoopt Comt ij p. v s. p[arisis]

Gemiste post

1535 1536

GA Axel 605 J 128 Stadsrekeningen 1531 1537; 04 1535 1536, f. 29v

[Rubriek: 28v]

Andre vutgheuen In p[rese]ntwynen vpd[en]
dach als men der stede goet v[er]huerde, diu[er]ssche
hee[re]n en[de] and[er]ssins alzo hier n[aer] volcht

29v

Jt[em] ghep[rese]nteert myn hee[re] de
zanckm[eester]^e van sente donaes te
brugge als hy taxele was
iij k[annen] ten voors[eide] pryse ij k [?] s p[arisis]

De zangmeester van Sint Donaas is Lupus Hellinc!

SA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534-1550; 02 1537 1538

Het boekjaar 1537 1538 is het tweede katern en omvat de folia 01r – 35v. De rekening loopt van 22 augustus 1537 tot 22 augustus 1538. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat, nummering van de folia ontbreekt.

[Rubriek 28r:]

Ande[re] vutgheuen van presentwynen[n]
ten daghe alsme[n] der stede goedt
verpachte, diuerssche[n] heere[n] en[de] andersins
metgaders de[n] wycken ghulde[n] ende
neeringhe[n] vand[en] selue stede ghep[rese]nteert
Inde vieringhe vand[en] paise gheslete[n]
te haiguesmorte

29r

Eerst ghep[rese]nteert de ghebuerte vand[en]
marct voor de triumphe en[de] esbatemente[n]
en[de] vieringhe[n] die die (sic) zy dede[n] ende
voorstelde[n] xij k[annen] ten x g[roeten] d[en] stoop comt
ix p. p[arisis]

29v

Item de rethoryke en[de] tghulde va[n]

sinte ontcommere voor de loue[n]
 spele[n] en[de] esbateme[nten] by heml[ieden] te[n]
 selue[n] daghe voortghestelt viij kanne[n]
 te[n] ghelyke[n] pryse vj p. p[arisis]

[Rubriek 30r:]

Andere vutgheuen van reparatie[n] ende
 onderhoudinghe vand[en] p[ro]cessie

31r

Item wulfaert weyste[re] facteur band[en] (sic)
 rethoryke deser stede voor tmake[n] ende
 stelle[n] vand[en] spele en[de] sprake[n] vanden
 sybillen vand[en] Jod[en] vand[en] drie coninghe[n]
 ende ande[re] personage[n] vand[en] p[ro]cessie
 en[de] ommeghanghe midts dat hy ooc
 ghehoud[en] es tvoors[creuen] spel so vand[en]
 Jaere voorled[en] als nv In gheschifte
 en[de] correctelic In hande[n] va[n] scep[ene]n te
 leue[re]ne xij p. p[arisis]
 [Linkermarge:]
 By ordonnan[cie]

[Rubriek 32r:]

Ande[re] vutgheue[n] van schyncwyne[n]
 Inde voors[creuen] p[ro]cessie

32v

Item Wulfaert weyste[re] facteur vand[en]
 rethoryke deser stede voor zyne sollicitatie
 Ind[en] o[m]meganc ij k[annen] xxx s. p[arisis]

SA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534-1550; 03 1538 1539

Het boekjaar 1538 1539 is het derde katern en omvat de folia 01r – [44v]. De rekening loopt van 20 augustus 1538 tot 20 augustus 1539. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat, nummering van de folia ontbreekt.

[Rubriek 22v:]

Ande[re] betalinghe van losrente[n] den
 penn[inc] zestiene v[er]cocht by scep[en] vut
 crachte van l[ette]re[n] va[n] octroye blycke[nde]
 byd[en] rekeni[nghe] vand[en] Iaere xxix f[oli]o xij
 danof mencioneren

26v

Item betaelt lieuen pie[n] van dat hy
 by laste van scep[en] ghereyst heeft te ghendt
 met deke[n] en[de] ghuldebroeders vand[en] rethoryke
 omme te lotene mette[n] and[eren] stede[n] en[de]
 durpe[n] d[aer] Inne hy vachierde iiij daghe[n]

te[n] xij st[uuers] sdachs ij ghuld[en] viij st[uuers]

[Rubriek 31v:]

Andere vutgheue[n] en[de] betalinghe
van ghifte[n] en[de] aelmoese[n] by ordonnan[cie]
van scepen[en]

31v

Item ghegheue[n] de[n] vastenauo[n]t heere
gheseit tontluyfault en[de] dheere[re] lettelt Inde
handt metg[aeders] de[n] jonghers vand[en] retorike
iij ghuld[en] ix st[uuers]

32r

Item betaelt en[de] ghegheue[n] Jan
van male als hy de charte vand[en]
rethoryke van ghendt brochte xxj st[uuers]

[Rubriek 35r:]

Ande[re] vutgheue[n] van presentwyne[n] te[n] daghe
alsme[n] der stede goedt v[er]pachte diuersche hee[ren]
en[de] andersins

35r

Ite[m] ghep[rese]ntert de Jonghers vand[en] rethorike
thulpe huerl[lieden] coste[n] als de charte hier
ghebrocht was va[n] ghendt ij k[annen] xv st[uuers]

[Rubriek 39v:]

Ande[re] vutgheue[n] en[de] betalinghe
extraordinaire van p[ro]cess[en] te
v[er]volghene [con]sultatie[n] aduise[n] coop
van berninghe ende andersins
[Linkermarge voor alle posten:]
By affirm[atie] van
scepenen

41r

Item by scepen[en] ghep[rese]nteert de[n] ghuldebroers
van gul[de] onco[m]me[re] thulpe[n] huere[n] groote[n]
en[de] exessiue[n] coste[n] vand[en] uutreye n[aer]
rethorikelyk[en] spele lxxv ghuld[en]

41r

Item ghep[rese]nte[er]t m[ee]ster^e wulfaert hellinc
sanc m[ee]ster^e van brugghe van dat hj
te[n] ontbiedene va[n] scepen[en] met zyne[n]
medegheselle[n] en[de] ooc ee[nen] organiste
van brugghe te ghendt gheco[m]me[n] es
omme der stede eere en[de] bystandt

te doene Ind[en] goddelyke[n] dienst
ix ghuld[en]

42r

Item betaelt te ghendt Ind[en]
wildeman ouer dheelft vand[en]
v[er]teerd[en] coste[n] van scepen[en] en[de] ande[re]
notable[n] alsme[n] de pryse[n] brochte
ts[aemen] xiiij ghuld[en] v st[uuers]

SA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534-1550; 04 1540 1542

Het boekjaar 1540 1542 is het vierde katern en omvat de folia 01r – [56v]. De rekening loopt van 20 september 1540 tot 16 mei 1542.

[Rubriek 40v:]

And[er] vutgheue[n] en[de] betalinghe va[n]
ghifte[n] en[de] aelmoesene[n] ghed[aen] by
ordonnan[cie] van scepene[n]

41r

Item betaelt de[n] bisscop van toutluyfault te
vastenuonde ghenouchte voortstellende xxx st[uuers]
[Linkermarge:]
By affirm[atie] van
scepenen

42r

Item ghep[re]senteert de[n] bisscop van toutluyfault te
vastenuonde lestlede[n] xxx st[uuers]
[Linkermarge met accolade voor de eerste twee posten:]
By ordonnan[cie]

[Rubriek 44r:]

And[ere] vutgheue[n] ende betalinghe
van presentwyne[n] by scepen[en] ghep[re]senteert
zo wel te[n] daghe alsme[n] der stede goet
v[er]pachte als anders

44r

Item ghep[re]senteert de[n] Jonghers vand[en]
Rethorycke ij poortkanne[n] xiiij * st[uuers]

44v

Item ghep[re]senteert de[n] conync vand[en] Rethorycke
thulpe[n] zyne[n] coste[n] iiij k[annen] xxvij st[uuers]

44v

Item ghep[re]senteert de[n] gheselle[n] vand[en]
Rethorycke thulpe[n] hue[re]n coste[n] thuerl[ieden] v[er]kies
daghe iij k[annen] xx st[uuers] xij [myten]

44v

Item ghep[re]senteert de[n] ghulde vand[en] Retorycke
te paessche[n] als zy speelde[n] iij k[annen] xx st[uers] xij myte[n]

45r

Item ghep[re]senteert die vand[en] Rethorycke des[er]
stede thulpe huere[n] coste[n], als zy speelde[n] te
paessche[n] xlij ij poort k[annen] xij * st[uers]

45r

Item ghep[re]senteert de[n] ghulde vand[en] Rethorycke
te paessche[n] als zij speelde[n] iij k[annen] xx st[uers] xij myte[n]

SA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534-1550; 05 1546 1547

Het boekjaar 1546 1547 is het vijfde katern en omvat de folia 01r – [58v]. De rekening loopt van 14 mei 1546 tot 18 mei 1547. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat, nummering van de folia ontbreekt. Deze jaarrekening is verkeerd ingebonden en hoort chronologisch na de volgende rekening 1545-1546.

[Rubriek 39v:]

Ander betalynghe van ghiften ende aelmoessen
ter ordonnantie van scepenen ghedaen

40r

Item betaelt den Jonghers deser stede die te
Vasten auonde speelden myn heere vand[en] drooghen xxx st[uers]
by ordonnantie

40r

Item betaelt den Conynck vanden mooren
die te vastenauonde van ghelycken speelden xx st[uers]

41v

Item Betaelt den aerbeyders deser stede die
te Vastenauonde met den heere Luttel Inde
handt ghenouchte bedreuen xxx st[uers]

[Rubriek 42r:]

Ander betalynghe ende vutgheuen van Present
wynen by scepenen voors[creuen] ghepresenteert

42v

Item betaelt voor zes poortk[annen] wyns ghepresenteert
te vastenauonde den conynck vand[en] Rethorycke ten
pryse als vooren iij k[arolus ghulden] iij st[uers]

43r

Item Betaelt voor twee poortkannen
wyns ghepresenteert den ghezellen vander
Rethorycken als zy te paesschen xlvij een spel
van zinnen vertoochden xvij st[uuers]

SA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534-1550; 06 1545 1546

Het boekjaar 1545 1546 is het zesde katern en omvat de folia 01r – 48v. De rekening loopt van 14 mei 1545 tot 15 mei 1546. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat, nummering van de folia ontbreekt. Deze jaarrekening is verkeerd ingebonden en behoort chronologisch voor de voorafgaande rekening 1546-1547.

[Rubriek 42v:]

Andere Betalinghe ende vutgheuen
van p[rese]ntwynen by scepen[en] voors[creuen] ghep[rese]nteert

43r

Item ghep[rese]nteert de[n] ghesellen vand[en] rethorijcke
als zy te paessche[n] xlvj een spel van zinnen
vertoochde[n] ij poort kannen ten zelue[n] pryse xxj st[uuers]

SA Axel 606 J 129 Stadsrekeningen 1534-1550; 07 1549 1550

Het boekjaar 1549 1550 is het zevende katern en omvat de folia 01r – [58v]. De rekening loopt van 15 mei 1549 tot 16 mei 1550. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat, nummering van de folia ontbreekt.

[Rubriek 41r:]

Andere betalyn[ghe] van ghiften en[de] Aelmoesenen
ghedaen ter ordonnantie van scepen[en]

41v

Item Betaelt den Jonghers des[er]
stede die te[n] vastenhoude speelden
metten heere vanden drooghen xxx s.

41v

Item Betaelt den Aerbeyders des[er]
stede die te vastenauonde speelden
myn[en] heere Luttel Inde handt xxx st[uuers]

42r

Item Ghep[rese]nteert den Conynck vand[en]
Rethoricke te vastenauonde vyftich
zes poort k[annen] wyns ten pryse van ~~x*de~~
x* st[uuers] de poortkanne ij k[arolus ghulden] ij st[uuers]

[Rubriek 43v:]

Andere betalyn[ghe] ende vutgheuen van
presentwynen by scepen[en] voors[creuen] ghep[rese]nteert
dit Jeghewoordich Jaer

45r

Item Ghep[rese]nteert den ghesellen vand[en]
Rethoricke als zy te paesschen vyftich
een spel van zinnen v[er]toochden iij poortk[annen]
wyns ten pryse alsvooren xxxvj st[uuers]

[Rubriek 47r:]

Ander vutgheuen van schynckwynen
en[de] presentatien ghedaen ten daghe van[de]
ommeganghe en[de] processie

47v

Item Ghep[rese]nteert den secrataris des[er] stede
voor tordonne[re]n vand[en] p[ro]cessie metgh[aeders] voor
tvuitgheuen In gheschrifte alle de spelen
vand[en] zeluer processie die wel een hant
pappiers Lanck vallen vj k[arolus ghulden]

48r

Item Ghep[rese]nteert Marten brant en[de] Lieuin
heynderss[en] facteurs vand[en] Rethoricke voor
tv[er]stellen van zekeren spelen In dichte
vand[en] p[ro]cessie elck iij poortk[annen] wyns ten
v pryse alsvoore[n] Compt iij k[arolus ghulden] xij st[uuers]

SA Axel 607 J 129a Stadsrekeningen 1542-1563; 01 1542 1543

Het boekjaar 1542 1543 is het eerste katern en omvat de folia 01r – [42v]. De rekening loopt van 17 mei 1542 tot 1 augustus 1543. Deze jaarrekening hoort chronologisch in deel GA Axel 606 J 129 na katern 04 (1540 1542).

[Rubriek 34r:]

Andere vutgheuen ende betalinghe
van presentwynen by scepen[en] voors[creuen] ghep[rese]nteert
So wel als men der stede goedt verpachte
als anderssins

34v

Item ghep[rese]nteert die vander Rethorycke te
paesschen laetsleden iij poortk[annen] ten zeluen pryse xxij g. st.

SA Axel 607 J 129a Stadsrekeningen 1542-1563; 02 1553 1554

Het boekjaar 1553 1554 is het tweede katern en omvat de folia 01r – 52v. De rekening loopt van 15 mei 1553 tot 16 mei 1554. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat, nummering van de folia ontbreekt.

[Rubriek: 36r]

Ande[re] betaelyn[ghe] en[de] vuytgheuen va[n] present
wyne[n] by scepe[nen] voors[creuen] ghepresenteert
dit jeghenwoordich jaer

36v

Ite[m] ghepresenteert de[n] gulde van[de]
 Rethorique ter cause[n] dat se te paessche[n]
 laetsled[en] hebbe[n] ghespeelt en[de]
 v[er]toocht zeckere esbatemente vier
 poortk[annen] v[oor]z[eit] ij k[arolus]

SA Axel 607 J 129a Stadsrekeningen 1542-1563; 03 1555 1556

Het boekjaar 1555 1556 is het derde katern en omvat de folia 01r – 49v. Vanaf f. 42 klopt de volgorde van de nummering niet. De rekening loopt van 16 mei 1555 tot 15 mei 1556. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat.

[Rubriek 34r:]

Ande[re] betalin[ghe] en[de] vutgheuen ghedae[n]
 van p[rese]nt wynen by scepen[en] voors[eyt]
 ghep[rese]nte[er]t dit jeghenwoordich jaer

34v

Item ghep[rese]nte[er]t den schoelkinde[re]n die te vasten
 auonde LVI n[aer] vutrecht speelden ende
 v[er]toochde[n] zeke[re] comedie in Latyne
 ende ande[re] esbatementen vj poortk[annen] v[al]e[n]t iij k[arolusgulden] iij s[tuijvers]

34v

Item ghep[rese]nte[er]t den guldebroeders vand[en]
 Rethorique die te paesschen LVI speelden
 ende v[er]toochden zeke[re] esbatement en[de] spel
 van zinnen, metgad[er]s voor dat zy
 v[er]toocht, en[de] gheco[m]pone[er]t hebben zeke[re]
 oude[n] esbatement vand[en] payse en[de] tzelue
 v[er]toocht als men p[ro]cessie g[e]n[er]a[e]l drouch x
 poortk[annen] v[al]e[n]t v k[arolusgulden] v s[tuijvers]

[Rubriek 35v:]

Ande[re] betalin[ghe] ghedaen van schync wynen en[de]
 p[rese]ntatien ten daghe vand[en] o[m]meganghe
 en[de] p[ro]cessie

36r

Item bet[ael]t Lieuin heynderssins facteur vand[en]
 Rethorique voor zyn sollicitatie en[de] toezich
 ghenomen Int solliciteren vand[en] sleden xxvij s[tuijvers]

36r

Item ghepresente[er]t den secretaris des[er]
 stede voor tordo[n]neren vand[en] p[ro]cessie metg[aders]
 voor tvutgheuen In gheschrifte alle de
 spelen vand[en] zeluer p[ro]cessie de so[m]me van vj k[arolusgulden]

36v

Item ghep[rese]nte[er]t den schoelkinde[re]n die te synxenen
 LV v[er]toochden zeke[re] comédie in Latyne
 ende noch een ande[re] In vlaemsche iiiij poortk[annen]
 wyns v[al]e[n]t xxxvj s[tuijvers]
 [Linkermarge:]
 nyeuwe p[rese]ntatie
 trans[por]t te
 des[en] waerf

SA Axel 607 J 129a Stadsrekeningen 1542-1563; 04 1560 1561

Het boekjaar 1560 1561 is het vierde katern en omvat de folia 01r – 45v. De rekening loopt van 16 mei 1560 , 10vtot 15 mei 1561. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat.

[Rubriek 35v:]

Ande[re] betaly[n]ghe en[de] vuytgheue[n] ghed[ae]n
 van p[rese]ntwyne by scepe[nen] voors[creuen] ghep[rese]nteert
 dit jeghenwoordich Jaer

36r

Ite[m] ghep[rese]nteert de retorycke ter
 ca[us]e[n] va[n] dat zy v[er]toocht hebbe[n]
 zeke[ren] spel te paesschen lastled[en]
 iiiij poortk[annen] wyns v[al]e[n]t 1 k[arolusgulden] xvj st[uijvers]

SA Axel 607 J 129a Stadsrekeningen 1542-1563; 06 1562 1563

Het boekjaar 1562 1563 is het zesde katern en omvat de folia 01r – 48v. De rekening loopt van 15 mei 1562 tot 15 mei 1563. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat.

[Rubriek 44r:]

Andere betalinghe ende
 Vutgheuen extraordinaire van[de] processen
 te veruolghene consultatien ende
 aduisen coop ende Leuerin[ghe] van houte

46r

[Doorgehaald:] Item ghep[rese]nteert de guldebroeders van[de]
 gulde van[de] rethorycke ten daghe alsbouen xxx st[uijvers]

SA Axel 608 J 129b Stadsrekeningen 1551-1552

Het boekjaar 1551 1552 is een separate jaarrekening en omvat de folia 01r – [51v]. De rekening loopt van 15 mei 1551 tot 16 mei 1552. De jaarrekening begint met tekst van de magistraat, nummering van de folia ontbreekt. Deze jaarrekening hoort chronologisch in deel SA Axel 607 J 129a Stadsrekeningen 1542-1563 tussen katern 01 (1542 1543) en 02 (1553 1554).

[Rubriek 39r:]

Andere betaly[n]ghe en[de] vutgheuen van
 p[re]sentwynen by scepen[en] voors[ey]t
 ghep[rese]nteert
 dit Jeghenwoordich Jaere

39v

Item ghep[rese]nteert den pastoor de[er] stede ter ca[us]e[n]
dat zyn scholieren ghespeelt hebben openbaerl[ic]
een Co[m]medie iiij poortk[annen] ij k[arolus gulden]

39v

Item ghep[rese]nteert den ghulde van[de] Rethoricq[ue] ter
ca[us]e[n] datse paesschen Lestleden hebben ghespeelt
en[de] openbaerl[ic] v[er]toocht zeker batem[ent] iiij poortk[annen]
wyns ten prijse van xx g[rooten] de poortk[anne] ij k[arolus gulden]

[Rubriek: 41r:]

Andere betalynghe ghedaen van schyncwyne[n]
en[de] P[rese]nta[ci]en ten daghe van[de] ommeganghe ende
processie

41v

Item ghep[rese]nteert den secretaris des[er] stede
voor tordonne[re]n vand[en] processie met[gaeders] voor
tvutgheuen In ghescr[ift]e alle de spelen vand[en]
zeluer processie die wel een hant papiers
Lanck vallen vj k[arolus gulden]

ARA Brussel – RK 42323: Rekening Axelambacht 1566-1567

Ziedaar de ambachtsrek. Axel en het Axelambacht, 1566/67, ARAB **RK 42332**, folio 10vo.

foto 1294

Rubriek f. 9v.

Ande[re] betalinghe nopen[de] de costen ordinee[ren] zo hier
naer volcht

Item betaelt de retrozinen ende Jonghere vanden voorn[oemde]

Ambachte spelende te vaste[a]uonde en[de] Inde
Paesdaghen by ordonnantie van scepen[en] de somme
Van viij p. P[arisis]
[Marge:]
Trans[por]t te
Des[en] waerf
Zonder tselue
Te treckene
Te[n] consequen[tie]

ARA Brussel – RK 42326: Rekening Axelambacht 1571-1572

Het boekjaar 1571 1572 omvat de folia 01r-41v en loopt van 16 mei 1571 tot 16 mei 1572.

[Rubriek 24r:]

Ander vuytgeue[n] zo van
 presentwyne[n] als dier ghelycke presenta[ti]e[n]
 by scepene[n] de voorn[oemde] Jaerschaire ghedaen, metg[haders]
 de gratuyteyte[n] te[n] Ende presentwynen vanden
 ommeganghen des[er] stede.

25r

Jtem ghepresenteert tgulde van S[in]^{te} onco[m]mere
 spelen[de] Rethorikel[ic] een spel sinxen lxxj xxx s. p[arisis]

SA Axel 609 J 130 Stadsrekeningen 1563-1595; 02 1577

Het boekjaar 1577 is het tweede katern en begint met de folia 5r-9v en vervolgt met 6r –38v. Bij de rekening ontbreekt de aanhef. Tussen f. 13v en f. 14r een ingevoegd blaadje met het jaartal 1582. Tussen deze en de volgende rekening een vel met probatio pennaë.

[Rubriek 18r:]

Ande[re] vutgheue[n] van presentwyne[ ]n als dierg[helycke]
 presentatie[n] by scepene[n] de voor[noemde] Jaersch[aere]
 ghedaen metg[hae]d[ers] de gratuiteyte[n] ende
 presentwyne[n] vande[n] o[m]meganghe des[e]r st[ede]

19r

Ite[m] van ghelycke[n] ghepresenteert tgulde vande[r]
 rethorycke vj s. viij g.

Het boekjaar 1583 is het zesde katern en omvat de folia ff. 1r-54v. De rekening begint op 10 juli 1583.

[Rubriek 21r:]

Ander vutgheuen nopen[de] de p[rese]ntatie
 vande wynen ende gratuiteiten by schep[enen]
 ghedaen binnen de voorn[oemde] Jaerschae[re]
 zoe hiern[aer] volgt

21v

Item ghepresenteert ter zel[ue] processie tghulde
 van[de] h[e]leghen cruce taxele iii s[chellinghen] iiii g[rooten] ende tghulde
 van[de] rethorycke vj s[chellinghen] viij g[rooten] [com]t tsame[n] x s. g.

ARA Brussel – RK 42329: Rekening Axelambacht 1585-1586

Het boekjaar 1585 1586 omvat de folia 01r-44r en loopt van 16 mei 1585 tot 16 mei 1586.

[Rubriek: 18r]

Ander vutgheuen Nopende de presenta[ti]en

van de wynen ̄ en[de] gratuiteyten by
Scepen[en] ghedaen binnen de voorn[oemde] Jaerschaidt
zoe hier naervolcht

19r

Jtem ghep[rese]nteert ter zeluer processie t gulde
van[den] Retorycke vij s. viij g.

EINDE